

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statens jordbruksverk

Yttrande över Jordbruksverkets förslag till ny föreskrift om statistisk undersökning av djurinnehav

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslaget till ny föreskrift avser jordbrukares skyldighet att lämna uppgifter avseende deras djurbesättningar (får, svin, fjäderfän eller blandad djurbesättning).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen uppges att uppgifter som efterfrågas genom undersökningen är nödvändiga för att uppfylla Europeiska unionens krav¹ på djurräkning och för att inhämta uppgifter till Sveriges officiella statistik. Det uppges att det för den officiella statistiken är nödvändigt att djuruppgifter kan redovisas på regional nivå och att de regionala indelningar som berörs är län, produktionsområde och stödområde².

I nämnd EU-förordning finns reglerat vilka variabler och vilken population som ska undersökas.

Det anges att djurräkningarna 2024-2025 ska resultera i:

- att Sverige kan uppfylla EU:s förordning om djurräkningar,
- en uppdatering av det svenska Lantbruksregistret samt
- publicering av officiell statistik på jordbruksområdet.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1165/2008, avseende nötkreatur, grisar och får.

² Sverige är indelat i olika stödområden som ligger till grund till kompensationsstöd, stödområdet ska återspegla de odlingsförhållanden som finns i området, se <https://jordbruksverket.se/stod/jordbruk-tradgard-och-rennaring/jordbruksmark/kompensationsstod>.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen beskrivs att ett alternativ som diskuterats är att göra undersökningen frivillig. Det nämns att det finns ett antal frivilliga statistiska undersökningar inom jordbruksstatistiken.

Angående detta uppges att Sverige enligt förordningen³ ska lämna uppgifter med en viss statistisk precision och att uppskattningsvis 60-70 procent av jordbrukarna erfarenhetsmässigt svarar på frivilliga undersökningar. Det uppges också att den urvalsstorlek som används för djurräkningen (det vill säga huvudalternativet, omkring 5 600 företag) innebär att Sverige klarar precisionskraven. Detta uppges dock kräva en mycket hög svarsfrekvens, över 97 %. Om djurräkningen i stället genomförs som en frivillig undersökning med en svarsfrekvens på omkring 60 – 70 % skulle Sverige inte klara de precisionskrav som ställs i EU-förordningen, enligt förslagsställarens redogörelse. Konsekvensen anges då bli att ett betydligt större antal jordbruksföretag skulle behöva ingå i undersökningen. Hanteringen av bortfall uppges därtill innebära att risken för systematiska fel ökar i och med att bortfallet ökar.

Ett annat alternativ som nämns är att utelämna höns och kycklingar från undersökningen vilket skulle innebära att urvalet skulle minska med omkring 500 brukare, samtidigt som då underlaget för EAA⁴, konsumtionsberäkningar och liknande skulle bli bristfälligt. Från och med 2025 anges dock en ny reglering träda i kraft där fjäderfä ska ingå.

Det uppges att om Jordbruksverket väljer att inte genomföra någon djurräkning skulle Sverige bli skyldiga till fördragsbrott.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att Sverige hade gjort sig skyldig till fördragsbrott om undersökningen inte genomförs (se ovan avsnitt).

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det uppges att Jordbruksverket gjort bedömningen att någon särskild hänsyn till ikraftträdandet inte behövs. Det uppges dock att det kan finnas fall där jordbrukare av särskilda skäl inte kan svara på frågeformulären inom utsatt tid, exempelvis om företagaren eller någon annan nyckelperson på företaget är sjuk eller har avlidit i närtid.

Enligt den föreslagna föreskriften kan Jordbruksverket, då sådana särskilda skäl finns, besluta om att uppgifterna lämnas vid ett senare tillfälle.

---

³ Se fotnot 1.

⁴ Förkortningen skrivs inte ut i förslaget men Regelrådet antar att det är *Economic accounts for agriculture* som åsyftas.

Vidare uppges jordbrukare som har frågor om hur de ska fylla i blanketterna kunna ringa Jordbruksverkets statistikenhet genom ett särskilt telefonnummer (020-nummer) eller skicka frågor via e-post.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen (s. 3) uppges att de näringsidkare i jordbruket som berörs av regleringen av djurräkningen är de som bedriver jordbruksverksamhet omfattande något av nedanstående minimikrav:

1. Brukar (vid undersökningstillfället):
  - mer än 2,0 hektar åkermark, eller
  - minst 5,0 ha jordbruksmark, eller
2. Äger en djurbesättning som någon gång mellan 1 januari och 1 juni undersökningsåret omfattar minst:
  - 10 nötkreatur, eller
  - 10 suggor, eller
  - 50 grisar, eller
  - 20 får, eller
  - 1000 fjäderfä

Det uppges att ett stratifierat urval med avseende på djurslag och län görs för att minimera urvalsstorleken.

Det uppges vidare att urvalsstorleken är beräknad till uppskattningsvis 5 600 jordbrukare av de omkring 57 000 som ingår i Lantbruksregistret. Ett mindre urval anges inte kunna ge den kvalitet på statistik som EU efterfrågar.

I konsekvensutredningen anges vidare att Jordbruksverkets statistikenhet i så stor utsträckning som möjligt använt sig av administrativa register för att minimera uppgiftslämnarbördan. Konkret uppges det innebära att jordbrukarna i dagsläget inte behöver svara på uppgifter om nötkreatur eftersom vi hämtar dessa uppgifter från CDB⁵. Nya djurägare respektive djurägare som slutat identifieras så långt det är möjligt också av Jordbruksverkets övriga djurregister. Det uppges dock att det i gris- och fjäderfäregistret inte förs uppgifter om enskilda djur utan endast uppgifter på anläggningar och dess maxkapacitet.

Det uppges att det i fårregistret finns uppgifter om det totala antalet får (ej fördelat på tackor, baggar och lamm). Möjligheten att använda dessa uppgifter för modelluppskattningar av

---

⁵ Regelrådet erinrar att Centrala djurdatabasen åsyftas.

antalet tackor, baggar och lamm i framtiden undersöks. Även för möjligheterna att minska urvalet så långt som möjligt används befintliga register.

Slutligen uppges att en dialog förs med ett privat företag om möjligheten att ta del av deras uppgifter om antalet får. Skulle det bli en möjlig lösning är bedömningen att urvalsstorleken skulle kunna minska med mellan 1500 och 2000 företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade bidragit till kvaliteten i denna del av redovisningen om det fanns information om hur många företag utifrån djurslag och/eller storlek som påverkades. Uppgifterna som finns är dock tillräckliga utifrån ärendets syfte.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Avseende de kostnader förslaget bedöms medföra anges att kostnaden bestäms utifrån den tid som jordbrukarna behöver avsätta för att fylla i frågeformulären. När det gäller tidsuppskattningen för att fylla i blanketten anges att den tvåsidiga blanketten som går ut till ca 5 600 företag att ta max 10 minuter (beroende på typ av djurinnehav). Tiden anges baseras på uppgifter från Tillväxtverkets REGELRÄKNAREN.

Det uppges att samtliga företag kommer att beredas möjlighet att lämna sina svar elektroniskt genom en webbenkät.

Den totala kostnaden för uppgiftslämnarbördan för Djurräkningarna 2024 och 2025 uppskattas i konsekvensutredningen till 200 250 kr per år:

Kostnad för alla:	56 000 kr
Kostnad för grisföretag:	17 980 kr
Kostnad för fårföretag:	67 600 kr
Kostnad för fjäderfä-företag:	10 920 kr
Kostnad för företag med flera djurslag:	32 550 kr
Kostnad för företag utan djur:	15 200 kr

Summa: **200 250 kr**

Kostnaden uppges variera beroende på antal företag med respektive djur, omfattning av blankett och tidsåtgång för respektive moment. Uppgifter om tidsåtgång för företag med respektive djurslag anges ha hämtats från tidigare undersökningar och av de som besvarat undersökningen via webbformulär. I REGELRÄKNAREN har en månadslön på 27 200 kr lagts in vilket är månadslönen enligt SCB:s lönestatistik för "Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur".

Förslagsställaren anger att inga andra kostnader än den som återgivits ovan är aktuella till följd av regleringen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges att förslagets påverkan på konkurrensförhållandena är mycket begränsad.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren uppger att jordbrukarna upplever att de är hårt belastade med administrativa uppgifter och att en del jordbrukare därför blir irriterade när de tvingas svara på statistiskformulär. Det uppges dock också att jordbrukarna i det stora hela är mycket tillmötesgående och svarar i stor utsträckning på de statistiskformulär som skickas ut. Resultatet av undersökningen anges används av jordbrukets olika branschorganisationer och att Jordbruksverket får förfrågningar från dessa. Indirekt anges därmed resultaten komma enskilda jordbrukare till godo.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det uppges att det stora flertalet av de företag som ingår i de årliga djurräkningarna är små företag (enmansföretag eller företag med ett fåtal anställda) vilket motsvarar företagsstrukturen i jordbruket. Det anges att regleringen således i stor utsträckning är riktad mot små företag och hänsyn till små företags förutsättningar genomsyrar därför hela arbetet med regleringen.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Det anges att förslaget föranleds av EU:s krav på djurräkning. Uppgifter om får, svin och fjäderfän ska samlas in, den sistnämnda kategorin uppges inte ingå i EU-förordningen men att denna är nödvändig för att uppfylla nationella behov för publicering av den svenska officiella statistiken.

Inhämtade uppgifter uppges bland annat används för prognoser över marknadsutvecklingen av EU-kommissionen. Nationellt anges uppgifterna exempelvis användas för prognoser av slakt och utredningar om jordbrukets miljöpåverkan. Statistiken uppges också används för att uppdatera populationen i det nationella Lantbruksregistret (LBR).

Avseende vilka som påverkas av förslaget anges att det finns minimikrav i termer av brukad jordbruksmark och minsta djurbesättning, men att undersökningen är tänkt att fånga in också små verksamheter eftersom dessa utgör merparten av populationen. Urvalet uppgår till 5 600 jordbrukare (av de omkring 57 000 som ingår i Lantbruksregistret). Vad gäller den tids- och kostnadsmässiga påverkan av förslaget anges att blanketten för att samla in statistiken om djurbesättningarna (se bilaga 2) kommer att ta maximalt 10 minuter att fylla i (beroende på djurslag). Den totala kostnaden förslaget bedömts medföra är drygt 200 000 kronor per år (s. 5 i konsekvensutredningen), där kostnaden brutits ned per företagsgrupp men inte per enskilt företag. Information om beräknad kostnad per företag hade varit värdefullt men i och med att det finns en tydlig tidsuppskattning och löneuppgifter som beräkningen baserats på är det

enkelt för läsaren av konsekvensutredningen att själv göra denna beräkning.

Utifrån förslaget syfte och omfattning gör Regelrådet bedömningen att samtliga delaskpekter redovisats tillräckligt tydligt.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 20 mars 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande